

Commissie inzake Leerlingenrechten

Beslissing

**Nr. 2023/162
van 24 november 2023**

Inzake <ouders> optredend als wettige vertegenwoordigers van <leerling>, wonende <adres>
Verzoekende partij,

Tegen <schoolbestuur>, schoolbestuur van <school>, <adres>,
Verwerende partij.

Met een verzoekschrift van 13 oktober 2023 hebben <ouders> klacht ingediend tegen de beslissing van <school>, <adres> om de inschrijving van <leerling> te ontbinden.

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. <leerling> start op 5 september 2023 in het 1^e leerjaar B van <school>, <adres>. <leerling> heeft een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs en wordt ingeschreven onder ontbindende voorwaarde. Op 14 september 2023 besluit de school om de inschrijving te ontbinden.

1.2. Met een verzoekschrift van 13 oktober 2023 hebben <ouders> klacht ingediend tegen de beslissing van <school>, <adres> om de inschrijving van <leerling> te ontbinden.

De verzoekende partij schrijft in haar verzoekschrift dat <leerling> en haar zusje <naam> op 4 september 2023 werden ingeschreven in de school van de verwerende partij. Buiten het gesprek tijdens de inschrijving heeft er geen opstartgesprek plaatsgevonden. Ook heeft de leerondersteuner die het traject moest opstarten geen contact opgenomen met de verzoekende partij.

Op 14 september 2023 was er een afspraak waarop de school van de verwerende partij meedeelde dat de inschrijvingen werden ontbonden. <leerling> en <naam> waren op dat moment acht dagen naar school gegaan. De verzoekende partij had ook toen geen weet van een traject met een leerondersteuner.

Het Steunpunt voor Inclusie werd ingeschakeld om te bemiddelen en vernam van het CLB dat een leerondersteuner was komen observeren in de klas en had geoordeeld dat het traject niet haalbaar zou zijn.

Op 25 september 2023 ontving de verzoekende partij een aangetekend schrijven met het officieel bericht en de motivering van de ontbinding van de inschrijvingen. De verzoekende partij was verbaasd om te lezen dat er werd gesproken over het niet behalen van de leerplandoelen. <leerling> en <naam> hebben een verslag type 2 en zouden een individueel aangepast curriculum moeten krijgen met doelen op maat, omdat de leerplandoelen niet haalbaar zijn voor hen. In de motivering wordt ook vermeld dat er geen studievoortgang is. Aangezien <leerling> en <naam> geen aangepaste doelen en materialen krijgen, vindt de verzoekende partij dit geen eerlijke beoordeling. Er wordt ook geschreven dat er geen automatisatie is, maar de verzoekende partij vraagt zich af hoe de school van de verwerende partij dit kan beoordelen op acht dagen tijd.

De verzoekende partij is teleurgesteld omdat <leerling> en <naam> niet de ondersteuning hebben gekregen waar ze recht op hadden. De verzoekende partij werd nooit uitgenodigd om samen te bekijken waar haar dochters nu staan en wat de volgende stappen zouden kunnen zijn. De leerondersteuner heeft nooit contact opgenomen of is, naar aanvoelen van de verzoekende partij, nooit met <leerling> en <naam> aan de slag gegaan. De verzoekende partij heeft geen weet van doelen op maat en heeft nooit een individueel aangepast curriculum kunnen inkijken. Ze stelt dat haar dochters geen kansen hebben gekregen in de school van de verwerende partij.

De verzoekende partij bezorgde de Commissie inzake Leerlingenrechten ook het document 'Weigering of ontbinding van een inschrijving van een leerling om een andere reden dan capaciteit of volzetverklaring', de motivering bij de ontbinding van de inschrijving en het verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs.

1.3. Op 22 november 2023 heeft de verwerende partij haar verweerschrift overgemaakt aan de Commissie inzake Leerlingenrechten.

De verwerende partij schetst hoe ze tot de beslissing is gekomen om <leerling> en <naam> geen individueel aangepast curriculum (IAC) aan te bieden en het advies te geven om over te stappen naar het buitengewoon onderwijs opleidingsvorm 2 type 2. Op 4 september 2023 worden de meisjes ingeschreven door een begeleider van <vzw>. Omdat zij niet aanwezig zijn bij deze inschrijving vindt het intakegesprek plaats zonder de verzoekende partij en de meisjes. De begeleider geeft aan dat het de wens is van de verzoekende partij dat haar dochters in een gewone school worden ingeschreven zodat ze leren lezen, schrijven en rekenen. De school van de verwerende partij bespreekt het verslag en overloopt de redelijke aanpassingen die in het verslag opgenomen zijn. De school kan het verslag inkijken maar de begeleider weigert om het over te maken. Diezelfde dag neemt de school van de verwerende partij contact op met het ondersteuningsteam met als doel om de ondersteuning zo snel mogelijk op te starten. Ook het CLB wordt betrokken.

Van 5 tot en met 11 september 2023 doet de school van de verwerende partij een aantal observaties en gaat ze na welke aanpassingen nodig zijn om een gemeenschappelijk curriculum of een IAC haalbaar te maken. Er worden testen ter analyse van de beginsituatie afgenomen voor de leerlingen van het 1^e leerjaar B. Omdat <leerling> en <naam> nauwelijks kunnen lezen, schrijven en rekenen wordt het meteen duidelijk dat het volgen van een gemeenschappelijk curriculum niet haalbaar is voor hen. De meisjes nemen ook deel aan een module met als hoofddoel het maken van verbinding met hun medeleerlingen. Tijdens de module wordt duidelijk dat de meisjes omwille van hun mentale leeftijd van 3,5 jaar geen aansluiting kunnen vinden bij hun leeftijdsgenootjes. Ze blijven steeds dicht bij de begeleidende leerkracht. De school gaat ook na in welke mate ze kopiërend kunnen schrijven en de

lesinhoud kunnen begrijpen. De leerondersteuner observeert de meisjes in de klas. Zowel het kopiërend schrijven als het begrijpen van de inhoud van de les ligt niet binnen de mogelijkheden van de meisjes. Met het oog op een IAC toetst de school of de meisjes zelfstandig kunnen werken. Ze gebruikt hiervoor oefeningen uit het kleuteronderwijs die volgens hun verslag haalbaar zouden moeten zijn, zoals het herkennen van drieletterwoorden en tellen tot vijf. Ook hier stelt de school vast dat de meisjes nog steeds een-op-eenbegeleiding nodig hebben. De school toetst ook of ze tijdens de lessen techniek praktisch kunnen werken met een eenvoudig visueel ondersteunend stappenplan, maar ook hier hebben de meisjes een-op-eenbegeleiding nodig.

Op 11 september 2023 worden de resultaten van de observaties besproken met het CLB. Diezelfde dag komt de klassenraad samen. Ook het CLB en het ondersteuningsteam zijn aanwezig. De klassenraad bespreekt de resultaten van de observaties en toetst de noodzakelijke aanpassingen aan de zeven indicatoren. De klassenraad besluit dat een gemeenschappelijk curriculum niet haalbaar is. <leerling> en <naam> hebben intensieve individuele begeleiding nodig om het beperkte lees-, schrijf- en rekenniveau dat in het buitengewoon lager onderwijs werd behaald te borgen. Organisatorisch is het niet haalbaar om de meisjes elk lesuur aan sterk vereenvoudigde curriculumdoelen te laten werken. De school van de verwerende partij maakt zich ook zorgen over de ontwikkeling en het welzijn van de meisjes. Hun leesniveau blijft achteruitgaan. In het gewoon onderwijs krijgen de meisjes niet de kans om te leren automatiseren op het niveau van een speelleerklas. Er is een grote discrepantie tussen de vaardigheden die de klasgenoten al bereikt hebben en wat de meisjes kunnen. Hierdoor kunnen er geen succeservaringen worden gecreëerd, wat de faalangst bij de meisjes vergroot. Het emotioneel functioneren op kleuterniveau tussen tieners leidt tot dagelijkse conflicten en huilbuien bij de meisjes. Dit heeft ook een weerslag op hun zelfbeeld. De school heeft ook niet het team van paramedici dat nodig is om de meisjes te ondersteunen. De meisjes hebben nood aan een vertrouwenspersoon, een vaste klasleraar. Omdat de school van de verwerende partij dit niet kan opvangen voelen ze zich vaak verloren. De een-op-eenbegeleiding tijdens het lesgebeuren heeft ook een grote impact op de klasgenoten. Het behalen van de curriculumdoelen komt zo in het gedrang.

Tijdens de klassenraad worden ook de voorwaarden voor een IAC besproken. Omdat de verzoekende partij belang hecht aan het functioneel leren lezen, schrijven en rekenen, wordt dit als een belangrijk uitgangspunt genomen. Om leerwinst te kunnen maken en de verbinding te kunnen behouden, hebben <leerling> en <naam> nood aan lessen op het niveau van een speelleerklas binnen de klas van het 1^e leerjaar B. Dit heeft een grote impact op de voorbereiding en organisatie van de lessen. Het ontbreekt de meisjes aan minimale zelfstandigheid, waardoor er veel tijd naar hen gaat, tijd die niet voor de klas kan worden aangewend. De aanwezigheid van de ondersteuners bij de een-op-eenbegeleiding in de klas werkt vaak storend omdat ze aan heel andere doelen werken. Zo kan er geen verbinding en participatie ontstaan. Het ontbreekt de school ook aan de nodige expertise, tijd en materialen om de levenskwaliteit van de meisjes te borgen of te vergroten. De een-op-een-begeleiding die <leerling> en <naam> nodig hebben heeft een te grote impact op de omgeving. De klasgenoten, die vaak zelf hun eigen verhoogde noden hebben, worden kansen ontnomen. Ook voor de leerkrachten weegt het mentaal zwaar dat ze tekortschieten naar zowel <leerling> en <naam> als naar de klasgenoten toe. Het organiseren van een speelleerklas in het 1^e leerjaar is ook financieel niet haalbaar omdat de verwerende partij hiervoor een aparte leerkracht en een paramedisch team in dienst zou moeten nemen.

Ook in de tijd die volgt na de klassenraad blijft de school van de verwerende partij <leerling> en <naam> opdrachten uit het speelleerklasje aanbieden in een klassikale context, om zo een inschatting te kunnen maken van hun executieve vaardigheden en algemeen functioneren. Hierbij wordt de aandacht van de leerkracht voortdurend opgeëist. Het ondersteuningsteam test ook de ICT-

vaardigheden maar komt tot de conclusie dat de pc niet kan worden ingezet als extra ondersteuning. Op 12 september 2023 is er een oudercontact of infoavond voor ouders van nieuwe leerlingen. De verzoekende partij is niet aanwezig. Diezelfde avond is er een sleepover voor de leerlingen van het 1^e leerjaar, en ook hier wordt opnieuw duidelijk dat de meisjes niet tot participeren komen en zij voortdurend in de buurt van de begeleidende leerkrachten blijven.

Op 14 september 2023 wordt de beslissing om de inschrijvingen te ontbinden genomen en meegedeeld aan de verzoekende partij en de begeleider van <vzw>. De verzoekende partij geeft opnieuw aan dat zij niet wil dat haar dochters naar het buitengewoon onderwijs gaan, omdat ze daar niet zouden leren lezen, schrijven en rekenen.

In haar verweer schetst de verwerende partij ook het verdere verloop van het traject na de beslissing van de ontbinding van de inschrijvingen. Op 21 september 2023 worden de weigeringsdocumenten verzonden met een aangetekend schrijven. Op 29 september 2023 komt de zorgklassenraad samen: de aanwezigheid van de meisjes in de klas heeft een grote impact op de organisatie, het welbevinden en de leerwinst van zowel de meisjes als de klasgenoten. Het ondersteuningsteam zal samen met de leerlingbegeleiding bekijken waarmee het extra kan ondersteunen om deze impact te minimaliseren. Op 12 oktober 2023 zou er een overleg plaatsvinden samen met het Steunpunt voor Inclusie, maar dit overleg wordt geannuleerd. De school van de verwerende partij ervaart ook problemen om contact te leggen met de verzoekende partij en vindt het moeilijk om op een constructieve manier samen te werken. Op het oudercontact van 20 oktober 2023 is de verzoekende partij niet aanwezig. De klassenraad beslist om <leerling> en <naam> samen in één klas te zetten, zodat het ondersteuningsteam hen acht uren kan ondersteunen. Het doel van de ondersteuning is om het functioneel lezen, schrijven en rekenen dat eerder werd aangeleerd te borgen. De school botst hierbij tegen de grenzen van wat haalbaar is, en ook de druk op het welbevinden van de meisjes wordt alsmaar groter.

De verwerende partij haalt aan dat de school er vanaf het eerste moment op was gericht om de noden in kaart te brengen en de noodzakelijke redelijke aanpassingen aan te bieden. Ze erkent dat ze de voorziene periode van zestig dagen niet volledig heeft benut maar wijst erop dat het snel duidelijk was dat het niet mogelijk zou zijn om de doelstellingen zoals deze werden vooropgesteld bij de inschrijving te verwezenlijken. Zowel de ontplooiing van de leerwinst als een volwaardige participatie aan het klas- en schoolgebeuren als de verbinding met de leeftijdsgenoten kan onvoldoende worden behaald door de nood aan het invoeren van een speelleerklasje. De extra tijd die de school van de verwerende partij heeft gekregen in afwachting van de behandeling van de klacht door de Commissie inzake Leerlingenrechten is voor haar een bevestiging dat zij in september de juiste beslissing heeft genomen.

De verwerende partij bezorgde de Commissie inzake Leerlingenrechten ook een reactie op het verzoekschrift van het ondersteunerssteam <leersteuncentrum>.

2. Over de ontvankelijkheid van de klacht

De klacht inzake de ontbonden inschrijving is naar de vorm en binnen de termijn regelmatig ingesteld.

3. Over het procedureverloop

3.1. Er werden geen leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten gewraakt.

3.2. De verzoekende partij, de verwerende partij en de LOP-deskundige werden op 10 november 2023 per e-mail geïnformeerd over de zitting van 24 november 2023 van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

3.3. De **verzoekende partij**, vertegenwoordigd door de moeder van <leerling>, mevrouw <naam>, en bijgestaan door de heer <naam>, en door mevrouw <naam> van het Steunpunt voor Inclusie, verschijnt ter zitting en bevestigt bovenstaand feitenrelaas. De verzoekende partij wil niet dat <leerling> en <naam> teruggaan naar het buitengewoon onderwijs, dat ze vier jaar hebben gevolgd maar waar ze alleen maar leerden koken, niet lezen en schrijven. De verzoekende partij vindt leren koken ook belangrijk maar wil niet dat haar dochters analfabeet de wereld instappen. Op de school van de verwerende partij leren de meisjes wel lezen en schrijven. Het is haar wens dat ze daar kunnen blijven.

De verzoekende partij wijst erop dat de inschrijving reeds na acht dagen werd ontbonden en is van oordeel dat er geen traject is geweest. Ze verwijst ook naar het argument in het verweer dat het leersteuncentrum niet over de nodige expertise beschikt en vindt het een gemiste kans dat de nodige steun niet werd aangevraagd bij een ander leersteuncentrum. De verzoekende partij heeft ook geen kennis genomen van een IAC. Ze mist ook inspanningen van de school van de verwerende partij om <leerling> en <naam> te laten participeren door hen te laten aansluiten bij activiteiten van de klasgenoten. De verzoekende partij verduidelijkt ook nog dat ze een overleg had gevraagd toen het aangetekend schrijven met de beslissing nog niet was toegekomen. Nadat duidelijk was geworden dat de beslissing reeds werd genomen, was een overleg voor haar niet meer zinvol.

De **verwerende partij**, vertegenwoordigd door mevrouw <naam>, leerlingbegeleider, verschijnt ter zitting en bevestigt bovenstaand feitenrelaas. Ze voegt hieraan toe dat op het moment van de inschrijving op 4 september 2023 uitgebreid werd besproken wat de verwachtingen waren van de verzoekende partij. Het hoofddoel van het IAC zou zijn om functioneel te leren lezen, schrijven en rekenen. De verzoekende partij wilde niet dat haar dochters louter een beroep of een vak zouden leren. Naast het intakegesprek op 4 september 2023 heeft de school van de verwerende partij contact opgenomen met de verzoekende partij in verband met de verslagen. Ze heeft haar ook uitgenodigd voor een contactmoment op 12 september 2023, de dag van de sleepover, maar de verzoekende partij is niet ingegaan op deze uitnodiging. De school van de verwerende partij had geen rechtstreeks telefoonnummer van de verzoekende partij en kon maar moeilijk contact leggen.

De verwerende partij haalt aan dat acht dagen veel tijd is om een leerling te kunnen observeren. Bovendien kon de school <leerling> en <naam> ook een avond en een nacht observeren tijdens de sleepover. Al snel werd duidelijk dat ze eerst veel basisvaardigheden zouden moeten leren alvorens tot een IAC - met de door de verzoekende partij vooropgestelde doelen - te kunnen komen. Uit de testen die werden afgenomen en de observaties bleek dat de meisjes minder scoorden dan de school had verwacht op basis van de verslagen. De school stelde ook vast dat er achteruitgang was ten opzichte van wat ze hadden geleerd in het buitengewoon onderwijs.

<leerling> en <naam> ontvangen nu samen acht uur ondersteuning. Het ondersteuningsteam wordt hierbij geholpen door zijn collega's van het kleuter- en basisonderwijs. Acht uur ondersteuning is heel weinig voor de meisjes, en in de setting van het 1^e leerjaar B kan de school niet tegemoetkomen aan hun noden. De manier waarop de school van de verwerende partij de meisjes de afgelopen maanden heeft begeleid is erg intensief en ze acht het niet haalbaar om deze begeleiding verder te zetten. De verwerende partij ziet de beslissing van 14 september 2023 zonder meer als de juiste beslissing.

Het **CLB**, vertegenwoordigd door de heer <naam> en door mevrouw <naam>, bevestigt dat de school van de verwerende partij de aanpassingen niet kan bieden die nodig zijn om tot een IAC te komen met als belangrijkste uitgangspunt leren lezen, schrijven en rekenen. De aanpassingen zijn onvoldoende

om <leerling> en <naam> te laten participeren en vooruitgang te laten maken. Het CLB heeft een duidelijk advies gegeven voor opleidingsvorm 2 type 2 van het buitengewoon onderwijs. Omdat een IAC niet mogelijk was en de verzoekende partij niet openstond voor een overstap naar het buitengewoon onderwijs, was het de taak van het CLB om te kijken hoe het verder moest lopen. Daarom heeft het CLB het voorstel gedaan om contact op te nemen met het Steunpunt voor Inclusie. Het geplande overleg werd echter geannuleerd. Het CLB ziet <leerling> en <naam> als kwetsbare meisjes en maakt zich zorgen om hun welzijn en ontwikkelingskansen.

4. Over de gegrondheid van de klacht inzake de weigering tot inschrijving

4.1. Artikel 253/6, §2 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat een schoolbestuur van een school voor gewoon onderwijs leerlingen die beschikken over een IAC- of OV4-verslag onder ontbindende voorwaarde inschrijft. De terbeschikkingstelling van dit verslag door de ouders gaat samen met de verbintenis van de school tot het organiseren van overleg met de ouders, de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding over de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum of om de leerling studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum.

Datzelfde artikel bepaalt dat de school op basis van overleg met de ouders, de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding, binnen een redelijke termijn na de inschrijving en uiterlijk binnen 60 kalenderdagen na de effectieve start van de lesbijwoning beslist of de aanpassingen die de leerling nodig heeft om hem mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of om de leerling studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum, proportioneel dan wel disproportioneel zijn. Als de school de wijzigingen disproportioneel acht dan wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat de leerling is ingeschreven in een andere school, maar uiterlijk een maand na de ontbinding (vakantieperioden niet inbegrepen).

De Commissie inzake Leerlingenrechten stelt vast dat de school van de verwerende partij heel snel besliste om de inschrijving te ontbinden en daarbij het vereiste overleg met de ouders over de aanpassingen die nodig zijn om <leerling> mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of om haar studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum, niet liet plaatsvinden.

Hoewel de Commissie inzake Leerlingenrechten de inschatting van de redelijkheid van de aanpassingen door de verwerende partij op het eerste gezicht kan volgen en hoewel het de Commissie inzake Leerlingenrechten op het eerste gezicht voorkomt dat <leerling> in een andere context waarschijnlijk meer studievoortgang zou kunnen maken, is de Commissie inzake Leerlingenrechten van oordeel dat door het gebrek aan overleg met de ouders of hun begeleiders niet alle mogelijkheden om tot een geschikt IAC te komen zijn onderzocht en daarmee een fundamentele vereiste ontbreekt in de overweging van de redelijkheid van de aanpassingen met de daaropvolgende ontbinding. Hierdoor is de Commissie inzake Leerlingenrechten van oordeel dat ontbinding van de inschrijving van <leerling> niet conform de decretale bepalingen gebeurde en het recht op onderwijs van <leerling> werd geschaad.

4.2. In de onderhavige zaak hebben er zich geen feiten of handelingen voorgedaan die de Commissie inzake Leerlingenrechten ertoe nopen aan de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming een terugvordering of inhouding van werkingsmiddelen te adviseren.

Het niet uitvoeren van deze uitspraak in deze zaak kan aanleiding geven tot een advies aan de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming tot een terugvordering of inhouding van de werkingstoelagen.

BESLISSING

Gelet op de Codex Secundair Onderwijs, inzonderheid artikel 253;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs van 7 oktober 2022;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 november 2012 houdende de aanstelling van de voorzitter en de leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten zoals gewijzigd;

Gelet op het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten van 10 september 2018;

Na beraadslaging

Met eenparigheid van stemmen,

Enig artikel

De klacht van 13 oktober 2023 inzake de ontbonden inschrijving van <leerling> door <school>, <adres> is ontvankelijk en gegrond.

Aldus uitgesproken te Brussel op 24 november 2023.

De Commissie inzake Leerlingenrechten was samengesteld uit:

De heer Bertel De Groote, voorzitter,
Mevrouw Marleen Colpin en de heren Bengt Verbeeck, Jan Fiers en Joël Boussemaere, effectieve leden,
Mevrouw Eline De Neef en mevrouw Elke Cromphout, secretarissen.

Opgemaakt in twee originele exemplaren, waarvan één exemplaar voor elke partij

De secretaris

De voorzitter

E. DE NEEF
E. CROMPHOUT

B. DE GROOTE